

Strategia
2030

Instytut Rozwoju

WARSZTAT STRATEGICZNY W RAMACH PROJEKTU OPRACOWANIE STRATEGII ROZWOJU GDAŃSKIEGO OBSZARU METROPOLITALNEGO DO 2030 ROKU

Rozwój społeczny, edukacja i kultura

Marek Dutkowski

Gdynia, PPNT

2 marca 2015

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

1. Sfery współpracy i różnicowania wewnętrzne OM wynikające z diagnozy

Metropolizacja – społeczny potencjał rozwojowy i problemy społeczne

Metropolie to w warunkach Polski nowa, kształtująca się forma organizacji społeczeństwa, w różnych jego aspektach (kulturowym, gospodarczym, społecznym i politycznym) oraz w warunkach znacznej koncentracji działalności gospodarczych, ludności i zagospodarowania przestrzennego w wielkich miastach i ich bezpośrednim otoczeniu.

Spółeczny potencjał rozwojowy metropolii czerpie ze skupionego w niej kapitału ludzkiego (kwalifikacje i cechy osobowe mieszkańców), kapitału społecznego (zdolność do współdziałania dla wspólnego dobra) i kapitału intelektualnego (wiedza i kultura służące wysokiej efektywności i jakości życia). Wszystkie te kapitały są silnie uwarunkowane kulturowo i modyfikowane przez wzorce zachowań indywidualnych wynikające z dominującej mentalności.

Problemy społeczne metropolii wynikają ze znacznej koncentracji ludności i związanych z nią działalności gospodarczych i aktywności społecznych, zmienności oraz podatności na wpływy zewnętrzne. Rozwój metropolii prowadzi do rozwarstwienia ekonomicznego, społecznego i kulturowego, osłabienia więzi społecznych, podporządkowania życia społecznego i osobistego regułom rynku. W toku rozwoju narastają dysproporcje pomiędzy szybko rosnącym popytem a infrastrukturą techniczną i zagospodarowaniem, co wobec rozwarstwienia społecznego prowadzi do nierówności w dostępie do usług publicznych, zwłaszcza w strefie podmiejskiej.

Cel podejmowania strategicznej współpracy w sferze społecznej w ramach OM jest dwójaki:

1. Lepsze wykorzystanie, rozwój i kreowanie społecznego potencjału rozwojowego metropolii
2. Zapobieganie i rozwiązywanie metropolitalnych problemów społecznych

Spółeczny potencjał rozwojowy powinien pełnić (zwłaszcza w dłuższym okresie czasu) rolę głównej siły napędowej (motoru) rozwoju OM. Rozwiązywanie problemów społecznych służyć powinno usuwaniu przeszkód i tworzeniu najlepszych warunków (smarów) rozwoju.

Dotychczasowa wiedza na temat sfery społecznej OM, zawarta w diagnozie, innych dokumentach analitycznych i pracach naukowych pozwala sformułować następujące syntetyczne wnioski dotyczące jej potencjału rozwojowego oraz problemów społecznych.

Spółeczny potencjał rozwojowy OM

1. Zróżnicowany (wręcz hybrydowy) charakter społeczności OM, czerpiącej wartości z różnych tradycji i kultur, etosów i mentalności (kaszubskiej, pomorskiej, kresowej, morskiej, rybackiej, marynarskiej, wojskowej, kupieckiej, robotniczej i in.)

2. Trwałe tradycje łączenia rywalizacji i indywidualizmu ze współpracą i wspólnotowością, opierająca się na tradycji i mitach budowy Gdyni, wojny obronnej w 1939 r., wyzwolenia w 1945 r. i odbudowy, rozwoju gospodarki morskiej, Solidarności
3. Przywiązanie do tradycyjnego modelu rodziny, zwłaszcza w kaszubskiej części strefy podmiejskiej, owocujące stosunkowo wysokim przyrostem naturalnym
4. Znaczne zasoby wykwalifikowanej siły roboczej (w tym liczni absolwenci szkół wyższych), częściowo niewykorzystane, zwłaszcza na obszarach trwałego bezrobocia
5. Powstająca klasa metropolitalna, w tym warstwa kreatywna (nauka, media, artyści i ludzie kultury, projektanci itp.)
6. Bogate i zróżnicowane tradycje kulturalne (instytucje, wydarzenia, inicjatywy, osobowości)
7. Wysoka atrakcyjność osiedleńcza wynikająca z pozytywnej oceny jakości życia w OM
8. Bogata i zróżnicowana oferta mieszkań i nieruchomości zarówno w rdzeniu, jak i w strefie podmiejskiej OM
9. Liczne i zróżnicowane organizacje pozarządowe
10. Wieloletnie doświadczenia i istnienie instytucji współpracy międzygminnej w obrębie OM

Problemy społeczne OM

1. Problemy poprawy dostępu do usług medycznych, opiekuńczych, pomocy społecznej, a także zapewnienia kadr i odpowiedniego dostosowania infrastruktury zagospodarowania potęgowane procesem szybkiego starzenia się populacji (zwłaszcza w rdzeniu metropolii)
2. Problemy poprawy dostępu do wyspecjalizowanych usług medycznych w najbardziej wrażliwych społecznie grupach wiekowych (dzieci i seniorzy) i dyspanseryjnych (choroby układu krążenia, nowotworowe, psychiczne i nerwowe)
3. Narastające nierówności społeczne (ekonomiczne, edukacyjne, kulturowe), w tym zagrożenie alienacją klasy metropolitalnej
4. Wykluczenie ekonomiczne, edukacyjne, kulturowe i przestrzenne (gettoizacja), a nawet dyskryminacja licznych osób i społeczności wielkomiejskich i podmiejskich
5. Problemy patologii społecznych (alkoholizm, narkomania, prostytutka, przemoc domowa, przestępczość, w tym specyficzna przestępczość wielkomiejska)
6. Społeczne aspekty wzrostu zagrożenia OM katastrofami naturalnymi (powódzie, susze, upały, huragany, smog) i technicznymi (katastrofy komunikacyjne, pożary, wybuchy, awaryjne emisje, ataki terrorystyczne, upadek systemu zaopatrzenia w energię elektryczną itd.)
7. Obiektywne trudności w zarządzaniu obszarami metropolitalnymi za pomocą dostępnych narzędzi samorządności terytorialnej

Lepsze wykorzystanie potencjału rozwojowego i rozwiązania problemów społecznych można osiągnąć w wyniku współpracy opierającej się na wspólnych przekonaniach, emocjach oraz wartościach. Rozwiązania rynkowe, umożliwiające uzgadnianie interesów, mogą być pomocne, czasem bywają konieczne, ale w sferze społecznej nigdy nie są wystarczające. Niezbędne jest działanie społeczeństwa zorganizowanego w demokratyczne państwo, samorządne wspólnoty terytorialne, organizacje pozarządowe oraz ruchy miejskie. W sferze społecznej solidarność jest ważniejsza od wolności, współpraca od konkurencyjności, a wspólnota od jednostki.

2. Potencjalne sfery oddziaływania polityki rozwoju

Pola strategicznej współpracy metropolitalnej OM

Pola strategicznej współpracy metropolitalnej OM w sferze społecznej wyznaczone są przez opisany w badaniach diagnostycznych społeczny potencjał rozwojowy OM i problemy społeczne o charakterze metropolitalnym. Dla każdego z pól wyznaczone zostały cele strategiczne, oraz priorytety działań służących ich etapowej realizacji, które powinny być podjęte przez właściwe podmioty strategicznej współpracy metropolitalnej OM.

Następujące społeczne potencjały rozwojowe i problemy społeczne (NAZWA HASŁOWA), występujące w OM wymagają współdziałania różnych podmiotów (osób, organizacji społecznych, samorządnych wspólnot terytorialnych, instytucji publicznych, przedsiębiorstw):

Działania w polach PRACA, EDUKACJA, MIESZKANIE i KULTURA służą przede wszystkim rozwojowi społecznego potencjału rozwojowego OM.

- Potencjał rynku pracy (PRACA) – bezrobocie, warunki pracy, dojazdy do pracy
- Potencjał edukacji (EDUKACJA) – dostęp, jakość, dostosowanie do rynku pracy
- Potencjał kultury (KULTURA) – dostępność, oferta, tożsamość, pluralizm
- Potencjał osiedleńczy (MIESZKANIE) – dostępność, oferta w układzie strukturalnym i przestrzennym, dostosowanie do potrzeb różnych grup wiekowych i dochodowych

Działania w polach ZDROWIE, BEZPIECZEŃSTWO, PATOLOGIA i WYKLUCZENIE służą przede wszystkim rozwiązywaniu problemów społecznych OM.

- Problemy ochrony zdrowia (ZDROWIE) – dostępność, oferta, dostosowanie do potrzeb różnych grup wiekowych i dyspenseryjnych
- Problemy wykluczenia społecznego (WYKLUCZENIE) – ubóstwo, bezradność, dyskryminacja
- Problemy patologii społecznych i wykluczenia (PATOLOGIA) – alkoholizm, narkomania, prostytucja, przemoc w rodzinie
- Problemy bezpieczeństwa publicznego (BEZPIECZEŃSTWO) – przestępczość (drogowa, pospolita, zorganizowana), katastrofy techniczne i naturalne

3. Cel strategiczny i priorytety działań

Celem nadrzędnym strategicznej współpracy metropolitalnej OM w sferze społecznej jest poprawa warunków życia mieszkańców, a przez to atrakcyjności osiedleńczej, inwestycyjnej i turystycznej, a w konsekwencji podniesienie konkurencyjności OM w układzie krajowym, bałtyckim, europejskim i globalnym. Cele wspólnych działań podmiotów publicznych, w tym zwłaszcza samorządnych wspólnot terytorialnych, prywatnych i pozarządowych polegają z jednej strony na wzmocnieniu społecznego potencjału rozwojowego, a z drugiej na ograniczaniu i rozwiązywaniu problemów społecznych mających charakter metropolitalny.

Społeczny potencjał rozwojowy

Cele w polu strategicznej współpracy metropolitalnej PRACA

- Lepsze wykorzystanie zasobów kapitału ludzkiego w całym OM
- Podniesienie aktywności zawodowej w strefie przedmiejskiej OM
- Ograniczenie bezrobocia na obszarach i w sektorach problemowych OM

Cele w polu strategicznej współpracy metropolitalnej EDUKACJA

- Poprawa dostępności edukacji jako usługi pożytku publicznego i zapewnienie podobnego poziomu jej jakości
- Wsparcie dla edukacji wyższej i specjalistycznej zawodowej jako wyznacznika OM

Cele w polu strategicznej współpracy metropolitalnej KULTURA

- Wykreowanie oryginalnego profilu oferty kulturalnej OM jako syntezy regionalnej i lokalnej tradycji oraz metropolitalnej współczesności
- Poprawa dostępu mieszkańców stref podmiejskiej i przedmiejskiej do placówek oraz wydarzeń kulturalnych Trójmiasta

Cele w polu strategicznej współpracy metropolitalnej MIESZKANIE

- Lepsze wykorzystanie istniejących zasobów mieszkaniowych w całym OM
- Stworzenie atrakcyjnej oferty mieszkaniowej dla potencjalnych imigrantów
- Poprawa sytuacji mieszkaniowej grup upośledzonych

- Ograniczenie negatywnego wpływu na sytuację mieszkaniową mieszkańców OM ułomnego rynku nieruchomości, zdominowanego przez developerów budownictwa oraz uwarunkowanego systemowo nieładu przestrzennego.

Problemy społeczne

Cele w polu strategicznej współpracy metropolitalnej ZDROWIE

- Poprawa dostępu mieszkańców stref podmiejskiej i przedmiejskiej do placówek specjalistycznej służby zdrowia
- Lepsze wykorzystanie istniejącego w OM potencjału kadrowego, lokalowego i sprzętowego służby zdrowia
- Lepsze dostosowanie oferty placówek służby zdrowia do potrzeb różnych grup wiekowych (zwłaszcza pediatria i geriatrya) i dyspanseryjnych (zwłaszcza choroby układu krążenia, nowotwory, choroby psychiczne)
- Upowszechnienie profilaktyki i promocji zdrowia, zwłaszcza zapobieganie otyłości
- Poprawa opieki medycznej nad osobami niepełnosprawnymi i w stanach terminalnych

Cele w polu strategicznej współpracy metropolitalnej WYKLUCZENIE

Ograniczenie zjawisk wykluczenia społecznego warunkowanego:

- sytuacją materialną
- poziomem wykształcenia
- dostępem do cyfrowych mediów
- wiekiem (dzieci i młodzieży oraz osób starszych i sędziwych)
- niepełnosprawnością
- psychozami i neurozami
- bezradnością
- dyskryminacją

Cele w polu strategicznej współpracy metropolitalnej PATOLOGIA

- Ograniczenie patologii w grupach społecznych dotkniętych zjawiskami:
 - alkoholizmu i pijaństwa
 - narkomanii
 - prostytucji
 - przemocy w rodzinie
- Przygotowanie sposobów rozpoznawania, zapobiegania oraz ograniczania skutków pojawiania się nowych form uzależnień i patologii (uzależnienia zakupowe, komputerowe, wizerunkowe, nowe narkotyki, przemoc internetowa itd.)

Cele w polu strategicznej współpracy metropolitalnej BEZPIECZEŃSTWO

- Poprawa bezpieczeństwa na drogach
- Ograniczenie przestępczości sezonowej i eventowej
- Ograniczenie przestępczości zorganizowanej o charakterze metropolitalnym
- Poprawa bezpieczeństwa w przestrzeniach publicznych
- Poprawa bezpieczeństwa w sferze zagrożeń katastrofami naturalnymi i technicznymi

4. Proponowane kierunki i sposób działań w ramach priorytetów

Cechy strategicznej współpracy metropolitalnej	Charakterystyka strategicznej współpracy metropolitalnej				
Pole	PRACA				
Cel	Lepsze wykorzystanie zasobów kapitału ludzkiego w całym OM				
Niezbędność	Wskazana (W)		Pożądana (P)		Konieczna (K)
Poziom (max)	Informacja (in)	Konsultacja (kn)	Koordinacja (ko)	Harmonizacja (ha)	Instytucjonalizacja (ins)
Etapy	2014 – 2023		2023 – 2030		2030 +
Działania szczegółowe	a. Wsparcie zatrudnienia w usługach metropolitalnych b. Metropolitalna wirtualna giełda miejsc pracy c. Metropolitalny rynek pracy bezpiecznej <i>inne – do dyskusji na warsztacie 2.03</i>				
Lider/animator					
Sposób realizacji	Przyciąganie i zatrzymywanie talentów poprzez monitoring i oferowanie możliwości				
Konkretne przedsięwzięcia, zakres przestrzenny, koszt, pochodzenie środków, potencjalni partnerzy	<i>do dyskusji na warsztacie 2.03</i>				
Efekty	Wzrost liczby osób wykonujących zawody kreatywne Podniesienie wskaźników aktywności zawodowej				

Cechy strategicznej współpracy metropolitalnej	Charakterystyka strategicznej współpracy metropolitalnej				
Pole	PRACA				
Cel	Podniesienie aktywności zawodowej w strefie przedmiejskiej OM				
Niezbędność	Wskazana (W)		Pożądana (P)	Konieczna (K)	
Poziom (max)	Informacja (in)	Konsultacja (kn)	Koordinacja (ko)	Harmonizacja (ha)	Instytucjonalizacja (ins)
Etapy	2014 – 2023		2023 – 2030		2030 +
Działania szczegółowe	Metropolitalna wirtualna giełda miejsc pracy <i>Inne – do dyskusji na warsztacie 2.03</i>				
Lider/animatore					
Sposób realizacji	<ul style="list-style-type: none"> a. Staże i konkursy dla absolwentów b. Portal internetowy c. Propagowanie dobrych praktyk, wymiana informacji, seminaria <i>Inne do dyskusji na warsztacie 2.03</i>				
Konkretne przedsięwzięcia, zakres przestrzenny, koszt, pochodzenie środków, potencjalni partnerzy	<i>do dyskusji na warsztacie 2.03</i>				
Efekty	Podniesienie wskaźników aktywności zawodowej				

Cechy strategicznej współpracy metropolitalnej	Charakterystyka strategicznej współpracy metropolitalnej				
Pole	PRACA				
Cel	Ograniczenie bezrobocia na obszarach i w sektorach problemowych OM				
Niezbędność	Wskazana (W)		Pożądana (P)		Konieczna (K)
Poziom (max)	Informacja (in)	Konsultacja (kn)	Koordinacja (ko)	Harmonizacja (ha)	Instytucjonalizacja (ins)
Etapy	2014 – 2023		2023 – 2030		2030 +
Działania szczegółowe	Wparcie lokalizacji pracodawców na obszarach problemowych <i>inne – do dyskusji na warsztacie 2.03</i>				
Lider/animator					
Sposób realizacji	Narzędzia planowania regionalnego i przestrzennego				
Konkretne przedsięwzięcia, zakres przestrzenny, koszt, pochodzenie środków, potencjalni partnerzy	<i>do dyskusji na warsztacie 2.03</i>				
Efekty	Spadek poziomu bezrobocia na obszarach problemowych				

Cechy strategicznej współpracy metropolitalnej	Charakterystyka strategicznej współpracy metropolitalnej				
Pole	EDUKACJA				
Cel	Poprawa dostępności edukacji jako usługi pożytku publicznego				
Niezbędność	Wskazana (W)		pożądana (P)		Konieczna (K)
Poziom (max)	Informacja (in)	Konsultacja (kn)	Koordinacja (ko)	Harmonizacja (ha)	Instytucjonalizacja (ins)
Etapy	2014 – 2023		2023 – 2030		2030 +
Działania szczegółowe	<ul style="list-style-type: none"> a. Utrzymanie placówek edukacyjnych na terenach peryferyjnych oraz w rdzeniach miast (mimo starzenia się społeczeństwa) b. Koordynacja w zakresie podaży placówek edukacyjnych c. Odnowa szkolnictwa zawodowego 				
Lider/animatore	JST, OM				
Sposób realizacji	<ul style="list-style-type: none"> a. Wsparcie dla placówek peryferyjnych oraz zachowanie funkcji edukacyjnych w obiektach w rdzeniu (K-ha-2023) b. Wspólny plan edukacyjny o charakterze przestrzennym, organizacja dowozu do szkół (K-Ins-2023) c. Rozwój specjalistycznych placówek szkolnictwa zawodowego wykorzystujących potencjały endogeniczne (W-ha-2023) 				
Konkretne przedsięwzięcia, zakres przestrzenny, koszt, pochodzenie środków, potencjalni partnerzy	do dyskusji na warsztacie 2.03				
Efekty	<ul style="list-style-type: none"> • Zapewnienie dostępu do edukacji na terenie całego OM • Zwiększenie wyboru edukacyjnego w oparciu o placówki OM • Odbudowa szkolnictwa zawodowego 				

Cechy strategicznej współpracy metropolitalnej	Charakterystyka strategicznej współpracy metropolitalnej				
Pole	EDUKACJA				
Cel	Wsparcie dla edukacji wyższej i specjalistycznej zawodowej jako czynnika rozwoju OM				
Niezbędność	Wskazana (W)		pożądana (P)		Konieczna (K)
Poziom (max)	Informacja (in)	Konsultacja (kn)	Koordinacja (ko)	Harmonizacja (ha)	Instytucjonalizacja (ins)
Etapy	2014 – 2023		2023 – 2030		2030 +
Działania szczegółowe	<ul style="list-style-type: none"> a. Koordinacja szkolnictwa na poziomie ponadgimnazjalnym i wyższym oraz pomiędzy urzędami pracy celem jak najpełniejszego zaspokajania podaży na metropolitalnym rynku pracy b. Współpraca systemu edukacji z pracodawcami c. Tworzenie nowych kierunków studiów 				
Lider/animatore	JST, OM, Szkoły wyższe				
Sposób realizacji	<ul style="list-style-type: none"> a. Utworzenie jednostki koordynującej (W-ins-2023) b. Powiązanie niektórych placówek edukacyjnych z pracodawcami (W-kn-2023) c. Koordinacja otwieranych kierunków w ramach OM, wsparcie dla zatrudniania przyjezdnej kadry naukowej (W-ins-2023) 				
Konkretne przedsięwzięcia, zakres przestrzenny, koszt, pochodzenie środków, potencjalni partnerzy	do dyskusji na warsztacie 2.03				
Efekty	<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększenie atrakcyjności szkolnictwa wyższego i specjalistycznego dla mieszkańców i imigrantów • Zmniejszenie bezrobocia • Stymulowanie imigracji, w tym z zagranicy 				

Cechy strategicznej współpracy metropolitalnej	Charakterystyka strategicznej współpracy metropolitalnej				
Pole	KULTURA				
Cel	Wykreowanie oryginalnego profilu oferty kulturalnej OM jako syntezy regionalnej i lokalnej tradycji oraz metropolitalnej współczesności				
Niezbędność	Wskazana (W)		Pożądana (P)		Konieczna (K)
Poziom (max)	Informacja (in)	Konsultacja (kn)	Koordinacja (ko)	Harmonizacja (ha)	Instytucjonalizacja (ins)
Etapy	2014 – 2023		2023 – 2030		2030 +
Działania szczegółowe	do dyskusji na warsztacie 2.03				
Lider/animator	do dyskusji na warsztacie 2.03				
Konkretne przedsięwzięcia, zakres przestrzenny, koszt, pochodzenie środków, potencjalni partnerzy	do dyskusji na warsztacie 2.03				
Sposób realizacji	do dyskusji na warsztacie 2.03				
Efekty	do dyskusji na warsztacie 2.03				

Cechy strategicznej współpracy metropolitalnej	Charakterystyka strategicznej współpracy metropolitalnej				
Pole	KULTURA				
Cel	Poprawa dostępu mieszkańców stref podmiejskiej i przedmiejskiej do placówek oraz wydarzeń kulturalnych Trójmiasta				
Niezbędność	Wskazana (W)		Pożądana (P)		Konieczna (K)
Poziom (max)	Informacja (in)	Konsultacja (kn)	Koordinacja (ko)	Harmonizacja (ha)	Instytucjonalizacja (ins)
Etapy	2014 – 2023		2023 – 2030		2030 +
Działania szczegółowe	do dyskusji na warsztacie 2.03				
Lider/animador	do dyskusji na warsztacie 2.03				
Konkretne przedsięwzięcia, zakres przestrzenny, koszt, pochodzenie środków, potencjalni partnerzy	do dyskusji na warsztacie 2.03				
Sposób realizacji	do dyskusji na warsztacie 2.03				
Efekty	do dyskusji na warsztacie 2.03				

Cechy strategicznej współpracy metropolitalnej	Charakterystyka strategicznej współpracy metropolitalnej				
Pole	MIESZKANIE				
Cel	Lepsze wykorzystanie istniejących zasobów mieszkaniowych w całym OM				
Niezbędność	Wskazana (W)		Pożądana (P)		Konieczna (K)
Poziom (max)	Informacja (in)	Konsultacja (kn)	Koordinacja (ko)	Harmonizacja (ha)	Instytucjonalizacja (ins)
Etapy	2014 – 2023		2023 – 2030		2030 +
Działania szczegółowe	do dyskusji na warsztacie 2.03				
Lider/animador	do dyskusji na warsztacie 2.03				
Konkretne przedsięwzięcia, zakres przestrzenny, koszt, pochodzenie środków, potencjalni partnerzy	do dyskusji na warsztacie 2.03				
Sposób realizacji	do dyskusji na warsztacie 2.03				
Efekty	do dyskusji na warsztacie 2.03				

Cechy strategicznej współpracy metropolitalnej	Charakterystyka strategicznej współpracy metropolitalnej				
Pole	MIESZKANIE				
Cel	Stworzenie atrakcyjnej oferty mieszkaniowej dla potencjalnych imigrantów				
Niezbędność	Wskazana (W)		Pożądana (P)		Konieczna (K)
Poziom (max)	Informacja (in)	Konsultacja (kn)	Koordinacja (ko)	Harmonizacja (ha)	Inytucjonalizacja (ins)
Etapy	2014 – 2023		2023 – 2030		2030 +
Działania szczegółowe	do dyskusji na warsztacie 2.03				
Lider/animador	do dyskusji na warsztacie 2.03				
Konkretne przedsięwzięcia, zakres przestrzenny, koszt, pochodzenie środków, potencjalni partnerzy	do dyskusji na warsztacie 2.03				
Sposób realizacji	do dyskusji na warsztacie 2.03				
Efekty	do dyskusji na warsztacie 2.03				

Cechy strategicznej współpracy metropolitalnej	Charakterystyka strategicznej współpracy metropolitalnej				
Pole	MIESZKANIE				
Cel	Poprawa sytuacji mieszkaniowej grup upośledzonych				
Niezbędność	Wskazana (W)		Pożądana (P)		Konieczna (K)
Poziom (max)	Informacja (in)	Konsultacja (kn)	Koordinacja (ko)	Harmonizacja (ha)	Instytucjonalizacja (ins)
Etapy	2014 – 2023		2023 – 2030		2030 +
Działania szczegółowe	do dyskusji na warsztacie 2.03				
Lider/animator	do dyskusji na warsztacie 2.03				
Konkretne przedsięwzięcia, zakres przestrzenny, koszt, pochodzenie środków, potencjalni partnerzy	do dyskusji na warsztacie 2.03				
Sposób realizacji	do dyskusji na warsztacie 2.03				
Efekty	do dyskusji na warsztacie 2.03				

Cechy strategicznej współpracy metropolitalnej	Charakterystyka strategicznej współpracy metropolitalnej				
Pole	MIESZKANIE				
Cel	Ograniczenie negatywnego wpływu na sytuację mieszkaniową mieszkańców OM ulomnego rynku nieruchomości, zdominowanego przez developerów budownictwa oraz uwarunkowanego systemowo nieładu przestrzennego.				
Niezbędność	Wskazana (W)		Pożądana (P)		Konieczna (K)
Poziom (max)	Informacja (in)	Konsultacja (kn)	Koordinacja (ko)	Harmonizacja (ha)	Instytucjonalizacja (ins)
Etapy	2014 – 2023		2023 – 2030		2030 +
Działania szczegółowe	<i>do dyskusji na warsztacie 2.03</i>				
Lider/animator	<i>do dyskusji na warsztacie 2.03</i>				
Konkretne przedsięwzięcia, zakres przestrzenny, koszt, pochodzenie środków, potencjalni partnerzy	<i>do dyskusji na warsztacie 2.03</i>				
Sposób realizacji	<i>do dyskusji na warsztacie 2.03</i>				
Efekty	<i>do dyskusji na warsztacie 2.03</i>				

Cechy strategicznej współpracy metropolitalnej	Charakterystyka strategicznej współpracy metropolitalnej				
Pole	ZDROWIE				
Cel	Lepsze wykorzystanie istniejącego w OM potencjału kadrowego, lokalowego i sprzętowego służby zdrowia				
Niezbędność	Wskazana (W)		Pożądana (P)		Konieczna (K)
Poziom (max)	Informacja (in)	Konsultacja (kn)	Koordinacja (ko)	Harmonizacja (ha)	Instytucjonalizacja (ins)
Etapy	2014 – 2023		2023 – 2030		2030 +
Działania szczegółowe	do dyskusji na warsztacie 2.03				
Lider/animator	do dyskusji na warsztacie 2.03				
Konkretne przedsięwzięcia, zakres przestrzenny, koszt, pochodzenie środków, potencjalni partnerzy	do dyskusji na warsztacie 2.03				
Sposób realizacji	do dyskusji na warsztacie 2.03				
Efekty	do dyskusji na warsztacie 2.03				

Cechy strategicznej współpracy metropolitalnej	Charakterystyka strategicznej współpracy metropolitalnej				
Pole	ZDROWIE				
Cel	Lepsze dostosowanie oferty placówek służby zdrowia do potrzeb różnych grup wiekowych (zwłaszcza pediatria i geriatrya) i dyspanseryjnych (zwłaszcza choroby układu krążenia, nowotwory, choroby psychiczne)				
Niezbędność	Wskazana (W)		Pożądana (P)		Konieczna (K)
Poziom (max)	Informacja (in)	Konsultacja (kn)	Koordinacja (ko)	Harmonizacja (ha)	Instytucjonalizacja (ins)
Etapy	2014 – 2023		2023 – 2030		2030 +
Działania szczegółowe	<i>do dyskusji na warsztacie 2.03</i>				
Lider/animador	<i>do dyskusji na warsztacie 2.03</i>				
Konkretne przedsięwzięcia, zakres przestrzenny, koszt, pochodzenie środków, potencjalni partnerzy	<i>do dyskusji na warsztacie 2.03</i>				
Sposób realizacji	<i>do dyskusji na warsztacie 2.03</i>				
Efekty	<i>do dyskusji na warsztacie 2.03</i>				

Cechy strategicznej współpracy metropolitalnej	Charakterystyka strategicznej współpracy metropolitalnej				
Pole	ZDROWIE				
Cel	Upowszechnienie profilaktyki i promocji zdrowia, zwłaszcza zapobieganie otyłości				
Niezbędność	Wskazana (W)		Pożądana (P)		Konieczna (K)
Poziom (max)	Informacja (in)	Konsultacja (kn)	Koordinacja (ko)	Harmonizacja (ha)	Instytucjonalizacja (ins)
Etapy	2014 – 2023		2023 – 2030		2030 +
Działania szczegółowe	do dyskusji na warsztacie 2.03				
Lider/animador	do dyskusji na warsztacie 2.03				
Konkretne przedsięwzięcia, zakres przestrzenny, koszt, pochodzenie środków, potencjalni partnerzy	do dyskusji na warsztacie 2.03				
Sposób realizacji	do dyskusji na warsztacie 2.03				
Efekty	do dyskusji na warsztacie 2.03				

Cechy strategicznej współpracy metropolitalnej	Charakterystyka strategicznej współpracy metropolitalnej				
Pole	ZDROWIE				
Cel	Poprawa opieki medycznej nad osobami niepełnosprawnymi i w stanach terminalnych				
Niezbędność	Wskazana (W)		Pożądana (P)		Konieczna (K)
Poziom (max)	Informacja (in)	Konsultacja (kn)	Koordinacja (ko)	Harmonizacja (ha)	Instytucjonalizacja (ins)
Etapy	2014 – 2023		2023 – 2030		2030 +
Działania szczegółowe	do dyskusji na warsztacie 2.03				
Lider/animator	do dyskusji na warsztacie 2.03				
Konkretne przedsięwzięcia, zakres przestrzenny, koszt, pochodzenie środków, potencjalni partnerzy	do dyskusji na warsztacie 2.03				
Sposób realizacji	do dyskusji na warsztacie 2.03				
Efekty	do dyskusji na warsztacie 2.03				

Cechy strategicznej współpracy metropolitalnej	Charakterystyka strategicznej współpracy metropolitalnej				
Pole	WYKLUCZENIE				
Cel	Ograniczenie zjawisk wykluczenia społecznego spowodowanego: <ul style="list-style-type: none"> a. sytuacją materialną b. poziomem wykształcenia c. dostępem do cyfrowych mediów d. wiekiem (dzieci i młodzieży oraz osób starszych i sędziwych) e. niepełnosprawnością f. psychozami i neurozami g. bezradnością h. dyskryminacją 				
Niezbędność	Wskazana (W)		Pożądana (P)		Konieczna (K)
Poziom (max)	Informacja (in)	Konsultacja (kn)	Koordinacja (ko)	Harmonizacja (ha)	Instytucjonalizacja (ins)
Etapy	2014 – 2023		2023 – 2030		2030 +
Działania szczegółowe	<i>do dyskusji na warsztacie 2.03</i>				
Lider/animador	<i>do dyskusji na warsztacie 2.03</i>				
Konkretne przedsięwzięcia, zakres przestrzenny, koszt, pochodzenie środków, potencjalni partnerzy	<i>do dyskusji na warsztacie 2.03</i>				
Sposób realizacji	<i>do dyskusji na warsztacie 2.03</i>				
Efekty	<i>do dyskusji na warsztacie 2.03</i>				

Cechy strategicznej współpracy metropolitalnej	Charakterystyka strategicznej współpracy metropolitalnej				
Pole	PATOLOGIA				
Cel	Ograniczenie patologii w grupach społecznych dotkniętych zjawiskami: <ol style="list-style-type: none"> alkoholizmu i pijaństwa narkomanii prostytcji przemocy w rodzinie 				
Niezbędność	Wskazana (W)		Pożądana (P)		Konieczna (K)
Poziom (max)	Informacja (in)	Konsultacja (kn)	Koordinacja (ko)	Harmonizacja (ha)	Instytucjonalizacja (ins)
Etapy	2014 – 2023		2023 – 2030		2030 +
Działania szczegółowe	<i>do dyskusji na warsztacie 2.03</i>				
Lider/animador	<i>do dyskusji na warsztacie 2.03</i>				
Konkretne przedsięwzięcia, zakres przestrzenny, koszt, pochodzenie środków, potencjalni partnerzy	<i>do dyskusji na warsztacie 2.03</i>				
Sposób realizacji	<i>do dyskusji na warsztacie 2.03</i>				
Efekty	<i>do dyskusji na warsztacie 2.03</i>				

Cechy strategicznej współpracy metropolitalnej	Charakterystyka strategicznej współpracy metropolitalnej				
Pole	PATOLOGIA				
Cel	Przygotowanie sposobów rozpoznawania, zapobiegania oraz ograniczania skutków pojawiania się nowych form uzależnień i patologii (uzależnienia zakupowe, komputerowe, wizerunkowe, nowe narkotyki, przemoc internetowa itd.)				
Niezbędność	Wskazana (W)		Pożądana (P)		Konieczna (K)
Poziom (max)	Informacja (in)	Konsultacja (kn)	Koordinacja (ko)	Harmonizacja (ha)	Instytucjonalizacja (ins)
Etapy	2014 – 2023		2023 – 2030		2030 +
Działania szczegółowe	<i>do dyskusji na warsztacie 2.03</i>				
Lider/animator	<i>do dyskusji na warsztacie 2.03</i>				
Konkretne przedsięwzięcia, zakres przestrzenny, koszt, pochodzenie środków, potencjalni partnerzy	<i>do dyskusji na warsztacie 2.03</i>				
Sposób realizacji	<i>do dyskusji na warsztacie 2.03</i>				
Efekty	<i>do dyskusji na warsztacie 2.03</i>				

Cechy strategicznej współpracy metropolitalnej	Charakterystyka strategicznej współpracy metropolitalnej				
Pole	BEZPIECZEŃSTWO				
Cel	Poprawa bezpieczeństwa na drogach				
Niezbędność	Wskazana (W)		Pożądana (P)		Konieczna (K)
Poziom (max)	Informacja (in)	Konsultacja (kn)	Koordinacja (ko)	Harmonizacja (ha)	Instytucjonalizacja (ins)
Etapy	2014 – 2023		2023 – 2030		2030 +
Działania szczegółowe	do dyskusji na warsztacie 2.03				
Lider/animador	do dyskusji na warsztacie 2.03				
Konkretne przedsięwzięcia, zakres przestrzenny, koszt, pochodzenie środków, potencjalni partnerzy	do dyskusji na warsztacie 2.03				
Sposób realizacji	do dyskusji na warsztacie 2.03				
Efekty	do dyskusji na warsztacie 2.03				

Cechy strategicznej współpracy metropolitalnej	Charakterystyka strategicznej współpracy metropolitalnej				
Pole	BEZPIECZEŃSTWO				
Cel	Ograniczenie przestępczości sezonowej i eventowej				
Niezbędność	Wskazana (W)		Pożądana (P)		Konieczna (K)
Poziom (max)	Informacja (in)	Konsultacja (kn)	Koordinacja (ko)	Harmonizacja (ha)	Instytucjonalizacja (ins)
Etapy	2014 – 2023		2023 – 2030		2030 +
Działania szczegółowe	do dyskusji na warsztacie 2.03				
Lider/animador	do dyskusji na warsztacie 2.03				
Konkretne przedsięwzięcia, zakres przestrzenny, koszt, pochodzenie środków, potencjalni partnerzy	do dyskusji na warsztacie 2.03				
Sposób realizacji	do dyskusji na warsztacie 2.03				
Efekty	do dyskusji na warsztacie 2.03				

Cechy strategicznej współpracy metropolitalnej	Charakterystyka strategicznej współpracy metropolitalnej				
Pole	BEZPIECZEŃSTWO				
Cel	Ograniczenie przestępczości zorganizowanej o charakterze metropolitalnym				
Niezbędność	Wskazana (W)		Pożądana (P)		Konieczna (K)
Poziom (max)	Informacja (in)	Konsultacja (kn)	Koordinacja (ko)	Harmonizacja (ha)	Instytucjonalizacja (ins)
Etapy	2014 – 2023		2023 – 2030		2030 +
Działania szczegółowe	do dyskusji na warsztacie 2.03				
Lider/animador	do dyskusji na warsztacie 2.03				
Konkretne przedsięwzięcia, zakres przestrzenny, koszt, pochodzenie środków, potencjalni partnerzy	do dyskusji na warsztacie 2.03				
Sposób realizacji	do dyskusji na warsztacie 2.03				
Efekty	do dyskusji na warsztacie 2.03				

Cechy strategicznej współpracy metropolitalnej	Charakterystyka strategicznej współpracy metropolitalnej				
Pole	BEZPIECZEŃSTWO				
Cel	Poprawa bezpieczeństwa w przestrzeniach publicznych				
Niezbędność	Wskazana (W)		Pożądana (P)		Konieczna (K)
Poziom (max)	Informacja (in)	Konsultacja (kn)	Koordinacja (ko)	Harmonizacja (ha)	Instytucjonalizacja (ins)
Etapy	2014 – 2023		2023 – 2030		2030 +
Działania szczegółowe	do dyskusji na warsztacie 2.03				
Lider/animator	do dyskusji na warsztacie 2.03				
Konkretne przedsięwzięcia, zakres przestrzenny, koszt, pochodzenie środków, potencjalni partnerzy	do dyskusji na warsztacie 2.03				
Sposób realizacji	do dyskusji na warsztacie 2.03				
Efekty	do dyskusji na warsztacie 2.03				

Cechy strategicznej współpracy metropolitalnej	Charakterystyka strategicznej współpracy metropolitalnej				
Pole	BEZPIECZEŃSTWO				
Cel	Poprawa bezpieczeństwa w sferze zagrożeń katastrofami naturalnymi i technicznymi				
Niezbędność	Wskazana (W)		Pożądana (P)		Konieczna (K)
Poziom (max)	Informacja (in)	Konsultacja (kn)	Koordinacja (ko)	Harmonizacja (ha)	Instytucjonalizacja (ins)
Etapy	2014 – 2023		2023 – 2030		2030 +
Działania szczegółowe	do dyskusji na warsztacie 2.03				
Lider/animator	do dyskusji na warsztacie 2.03				
Konkretne przedsięwzięcia, zakres przestrzenny, koszt, pochodzenie środków, potencjalni partnerzy	do dyskusji na warsztacie 2.03				
Sposób realizacji	do dyskusji na warsztacie 2.03				
Efekty	do dyskusji na warsztacie 2.03				

5. Macierze podmiotów strategicznej współpracy metropolitalnej

Podmioty (interesariusze / beneficjenci / klienci) poszczególnych pól strategicznej współpracy metropolitalnej są zróżnicowane pod względem występowania i natężenia dotyczących ich poszczególnych aspektów społecznego potencjału rozwojowego oraz problemów społecznych.

Podmioty osobowe podzielono na trzy grupy wiekowe (juniorów, dorosłych i seniorów). Każda z nich ma inny wkład w społeczny potencjał rozwojowy OM (największy pracujący dorośli). Ponadto wyróżniono grupę osób, które dotyczą specyficzne problemy społeczne (każdej odmienne, ale wynikające z niezawinionej lub zawinionej niezdolności do samodzielnego radzenia sobie z nimi: osoby niepełnosprawne fizycznie lub/i psychicznie, uzależnione od alkoholu lub narkotyków, bezdomne, wreszcie karane, w tym wielokrotnie. Kolejna grupa, której dotyczą niektóre problemy społeczne, to osoby przebywające na obszarze OM czasowo, bądź od niedawna: turyści, odwiedzający, imigranci, w tym obcokrajowcy.

Istotnym wymiarem przestrzennego zróżnicowania społeczności OM jest stopień bezradności oraz siła więzi z miejscem. Polityki powinny być adresowane do różnych obszarów (Trójmiasto, strefa podmiejska, strefa przedmiejska w podziale na Kaszuby, Północ, Zachód oraz Południe i Wschód) we właściwy dla nich sposób. Obszary te charakteryzuje odmienna struktura społecznego potencjału rozwojowego oraz możliwości jego wykorzystania, a także problemów społecznych oraz różne możliwości ich rozwiązywania. Stanowią one skupienia podmiotów (interesariuszy / beneficjentów / klientów) o charakterze terytorialnym, czyli gmin oraz powiatów oraz związane z nimi instytucje i przedsiębiorstwa.

Tabele 1-3 zawierają wskazanie istotności poszczególnych pól strategicznej współpracy metropolitalnej dla podmiotów osobowych, terytorialnych i instytucjonalnych z punktu widzenia występowania i natężenia społecznego potencjału rozwojowego oraz dotyczących ich problemów społecznych.

Tab. 1 Podmioty osobowe (interesariusze / beneficjenci / klienci) strategicznej współpracy metropolitalnej w sferze społecznej

Pola strategicznej współpracy metropolitalnej	Podmioty osobowe (interesariusze / beneficjenci / klienci)				
	dzieci i młodzież 0-6-15-18	dorośli 18-30-50-67	starsi i sędziwi 67-75-85>	niepełnosprawni / uzależnieni / bezdomni / karani	turyści / odwiedzający / imigranci / obcokrajowcy
Praca		+		+	
Edukacja	+	+		+	
Kultura	+	+	+	+	+
Mieszkanie		+	+	+	
Zdrowie	+		+	+	
Wykluczenie	+		+		
Patologia	+			+	
Bezpieczeństwo	+	+	+	+	+

Tab. 2 Podmioty terytorialne (interesariusze / beneficjenci / klienci) strategicznej współpracy metropolitalnej w sferze społecznej

Pola strategicznej współpracy metropolitalnej	Podmioty terytorialne (interesariusze / beneficjenci / klienci)					
	Trójmiasto	Strefa podmiejska ¹	Strefa przedmiejska			
			Kaszuby ²	Zachód ³	Północ ⁴	Południe i Wschód ⁵
Praca	+			+		+
Edukacja	+	+	+	+	+	+
Mieszkanie	+	+				
Zdrowie	+	+	+	+	+	+
Wykluczenie	+			+		+
Patologia	+			+		+
Kultura	+	+			+	+
Bezpieczeństwo	+				+	+

¹ Gminy: Kosakowo, Rumia, Reda, Wejherowo (miasto i gmina), Szemud, Przdokowo, Żukowo, Kolbudy, Pruszcz Gdański (miasto i gmina), Stegna, Cedry Wielkie

² Pozostałe miasta i gminy powiatów: wejherowskiego i kartuskiego

³ Miasta i gminy powiatu lęborskiego

⁴ Pozostałe miasta i gminy powiatu puckiego

⁵ Pozostałe miasta i gminy powiatów: gdańskiego, nowodworskiego, malborskiego i tczewskiego

Tab. 3 Podmioty instytucjonalne (interesariusze / beneficjenci / klienci) strategicznej współpracy metropolitalnej w sferze społecznej

Pola strategicznej współpracy metropolitalnej	Podmioty instytucjonalne (interesariusze / beneficjenci / klienci)								
	Samorząd terytorialny		Instytucje i służby państwowe	NGO	Ruchy miejskie	Kultura	Nauka	Związki zawodowe	Pracodawcy / biznes
	Gmina	Powiat							
Praca		+	+	+			+	+	
Edukacja	+	+	+	+		+	+	+	
Mieszkanie	+		+		+				
Zdrowie		+	+	+			+		
Kultura	+	+	+	+		+		+	
Wykluczenie	+	+	+	+	+			+	
Patologia	+	+	+	+	+				
Bezpieczeństwo	+	+	+		+		+	+	

6. Macierz okien możliwości („windows of opportunity”)

Konfrontacja z „oknami możliwości” rozwoju OM przeprowadzona została dla celów i działań strategicznych związanych z lepszym wykorzystaniem i kreowaniem społecznego potencjału rozwojowego. Działania związane z zapobieganiem i ograniczaniem problemów społecznych zależne są od innych uwarunkowań i innych możliwości.

Pola strategicznej współpracy metropolitalnej	Okna możliwości							
	Niepowtarzalne produkty	Dywersyfikacja i inwestycje krajowe	Innowacyjne usługi	Wydarzenia krajowe i bałtyckie	Budowanie na przeszłości	Porty i industrializacja	Migracje z przyjaznego sąsiedztwa	Nowi klienci
PRACA								
Lepsze wykorzystanie zasobów kapitału ludzkiego w całym OM	+	+	+	+		+	+	+
Podniesienie aktywności zawodowej w strefie przedmiejskiej OM	+	+	+		+			+
Ograniczenie bezrobocia na obszarach i w sektorach problemowych OM		+				+		

EDUKACJA								
Poprawa dostępności edukacji jako usługi pożytku publicznego i zapewnienie podobnego poziomu jej jakości			+					
Wsparcie dla edukacji wyższej i specjalistycznej zawodowej jako wyznacznika OM	+		+		+	+	+	+
KULTURA								
Wykreowanie oryginalnego profilu oferty kulturalnej OM jako syntezy regionalnej i lokalnej tradycji oraz metropolitalnej współczesności	+		+	+			+	+
Poprawa dostępu mieszkańców stref podmiejskiej i przedmiejskiej do placówek oraz wydarzeń kulturalnych Trójmiasta			+	+			+	
MIESZKANIE								
Lepsze wykorzystanie istniejących zasobów mieszkaniowych w całym OM			+					
Stworzenie atrakcyjnej oferty mieszkaniowej dla potencjalnych imigrantów	+						+	+
Poprawa sytuacji mieszkaniowej grup upośledzonych			+					

Ograniczenie negatywnego wpływu na sytuację mieszkaniową mieszkańców OM ulomnego rynku nieruchomości, zdominowanego przez developerów budownictwa oraz uwarunkowanego systemowo nieładu przestrzennego.	+		+					
---	---	--	---	--	--	--	--	--